

elő államok kiküldöttei hiányozván, ellenérvek nem hangzottak el. *Várkonyi Hildebrand* tanulmánya: „Hogyan értelmezik az amerikai pszichológusok és nevelők a tanulás fogalmát“ kitűnően bevilágít a „régí“ és „új“ iskola sokak előtt ma is zavarosnak látszó kérdésébe. A cikk illusztris írója bőven hivatkozik pszichológusokra és pedagógusokra s azok műveire. Csak néhány mondatot ragadunk ki a tömör és tartalmas ismertetésből, hogy a tanulmány elolvasását kívánatossá tegyük. A tanulás semmiesetre sem csupán gépies emlékezetbevézés. A gyermek minden tevékenysége tanulás. Főbb mozzanatai: 1. az érzékléssel történő tapasztalatszerzés; 2. a tapasztalások feldolgozása képzetekkel, gondolkozással; 3. a tudás alkalmazása. Az amerikaiak szemében ez utóbbi a legfontosabb. Az alkalmazhatatlan tudás holt tőke. A tudásból azonban nemcsak anyagi hasznot, sokszor csak pszichikait várnak. A helyes tanulás teljes aktivitás, önkifejtés. A tanulás két fő előmozdítója a siker és a gyakorlás. A tanulás lélektani elemzése határozza meg a tanító szerepét. Ez az öntevékenység irányítása. Biztosítania kell: 1. a sikert és önbizalmat, 2. a figyelmet és érdeklődést, 3. a tanulási, gyakorlási módszert, 4. ismertetnie kell tanulóival a tanulás ökonomiáját és higiéniáját, 5. a belső motivumot (miért kell ezt, vagy azt megtanulni) megmutatni. Végül megemlékezik Melvin felfogásáról, amely a további fejlődés iránya. Alapja a személyiséglélektan. *Philip Vernon* (Anglia) bár nem ellensége a teszteknek, mégis szükségesnek tartja az értelmi tesztek néhány hibaforrására rámutatni. *B. Okolicsányi Éva* ismerteti a francia Freinet rendszerű elemi iskolák belső életét, működését. Fő eszközüik a gyermekek által írt, szerkesztett és nyomtatott iskolai újságok. Bizonyára nem fogjuk lekicsinyelni a dolgot, ha meggondoljuk, hogy mintegy 500 ilyen iskola működik Franciaországban. *Hein Herbers* (Hollandia) a Kees Boeke vezetése alatt álló, saját elgondolásait megvalósító Bilthoveni-i gyermekközösséget ismerteti. *Petersen* könyve alapján megismerjük a jénai gyakorló (elemi) iskolában folyó csoportmunkát, *Dános Edittől* pedig a svájci Institut Rousseau szervezetét, tanítási eljárását, elveit.

Iskola és Egészség márciusi száma: *Németh László* közli a budapesti Medve-utcai polgári fiúiskola tanári értekezletén tartott iskolaorvosi beszámolóját. 1. Indokolja a behatóbb iskolaorvosi vizsgálatokat a pedagógiai értékesítés gondolata. 2. Minden egyes iskolának megvan a maga különleges *genus loci*-ja. A tanulókkal foglalkozóknak ezt megismerni feltétlenül szükséges. 3. Iskolájában három származást különböztet meg. Akiknek szülei őslakók, akiké a háború előtt, s akiké a háború után került Pestre. Legerősebben helytálló és előretörő ez utóbbi kategória, mert még nem hasonult teljesen. 4. Az adatgyűjtéseket részben a tanulóknak kiosztott kérdőívek, részint az iskola- és gondozónővérek otthon-látogatásai útján szerezte (a fővárosban nem az osztályfőnök látogatja a szülői otthont!) Néhány tipikus környezettanulmányt közöl. 5. A tanulókat féléves kor szerinti osztályokra sorolta. Megállapítja, hogy a serdülés nem folytonos átmeneti fejlődés, hanem ugrásszerű, mintegy második születés. Helyes, hogy a gyermek a pubertás előtti és utáni korban egy vezető keze alatt van, de kérdéses, hogy a két

stádiumban levő tanulók együttléte kívánatos-e? 6. Ismerteti a Pedagógiai Szeminárium értelmiség-vizsgáló füzetének felhasználásával nyert eredményeket. A szabad asszociáció vizsgálatánál kialakuló képek a legvonzóbbak. 7. Az osztály „hangadó” és a tanár által kiéreztetett „vezetők” analizálásával megállapítja, hogy az osztályok összeállítása nem történhetik mellékszemponatok (társadalmi állás, vallás) szerint, hanem jellemismeret alapján. (Ez persze csak ott lehetséges, ahol párhuzamos osztályok vannak!) A beszámoló elolvasása után felmerül bennünk a kívánság, bár minden iskola értesítőjében olvashatnánk ilyen *genus loci* vizsgálatokról, nem csak a sablónos külső-séges iskolai életről és „tanítási” eredményekről!

„Serdülőkori problémák” főcím alatt *K. Felter Magda, Olasz Péter S. J.* és *Fazekas Imre* írtak tanulmányokat. Megvilágítják a kritikus emberi élet-szakasznak élettani és pszichológiai tüneteit, az ebben a korban fellépő onania okait és jóindulatú gyógyító kezelését. Itt kell összefognia főképen iskola-orvosnak és tanárnak. *Zemplényi Imre* annak szükségességét hangoztatja, hogy az iskolaorvosnak speciális pedagógiai, a tanárnak pedig speciális egészségügyi ismereteket kell elsajátítania pályája megkezdése előtt. Ma mindkettő a másik területén még dilettáns. „Egészségügyi propaganda az iskolában” címmel négy szülői értekezleti előadást találunk. *R. Hauser Irma* az influenzáról, *Kuch Ilona* a gerincoszlopferdülésről, *Tóth Tibor* a kiskorúak sportolásáról, *B. Hoffmann Lujza* pedig a tej és tejtermékek értékéről világosítja fel a gyermekes szülőket. *Zsindely Sándor* „A magyar iskolaegészségügy történelmi emlékeiről” szóló tanulmányát fejezi be e számban.

Matzkó Gyula.

A Pädagogischer Führer 1937. évfolyamának kiemelkedő közleményei:

A. Anderluh, az osztrák tanítóképző-intézeti ének- és zeneoktatás reformkérdéseivel foglalkozik. Korszerű fejtegetései az iskolaszervezet minden fokán értékesíthetők. A polgári iskolai énektanításra vonatkoztatva a következő tanulságok meríthetők:

1. A tanulókat a magyar népdal megbecsülésére és szeretetére kell nevelni s a nemzeti közszellemben gyökerező dalokat át kell adni az új nemzedéknek.

2. Az éneket szoros kapcsolatba kell hozni a szellemtudományi tárgyakkal.

3. A karének fejlesztésére nagy gondot kell fordítani.

F. Fedra a testnevelő óra eredményesebb tételéről értekezik. Ennek tényezői: a megbeszélő cékitűzés, a tervszerű gyakorlás, s a tanuló testi adatainak és teljesítképességének állandó ellenőrzésére szolgáló *egyéni lap*, mely a testnevelési óra foglalkozástípusaira vonatkoztatva nyilvántartja a tanuló adatait az iskolai évek egész tartama alatt. A tanulókat életkorok szerint három csoportba osztja: 1. a 11–13 éves, 2. a 14–16 éves, 3. a 17–19 éves korra.

F. Koschabek: A villamos áram vegyi hatása címmel egy természettudományi munkaórát közöl.

Egy munkacsoport felszerelése: 1 üvegvád (egy literes tejesüveg alsó fele) rézgálicdattal, 2 szénlemez: 80:50:10 mm, 2 lemeztartó, 2 áramszaggató, vezetékek.